

1) Ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφή κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *ἔμεθα τρία ἀδέρφια*. Ἦρθε τ' ἀδέρφι μου ἀπὸ τὴν ξενιτεῖα κοιν. || Παροιμ. *Δυὸ ἀδέρφια μάλωναν καὶ δυὸ τρελλοὶ ἐχαί-
νονταν* (μωροὶ οἱ πιστεύοντες ὅτι ἡ μεταξὺ ἀδελφῶν ἔρις
εἶναι βαθεῖα καὶ διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ.
303) ἐνιαχ. Γνωμ.

**Ἐχουν τ' ἀδρόυνα χολή, ἔχουν τ' ἀδρέφια μάχη,
ἔχει καὶ μάννα μὲ παιδί, ὅσο νὰ δῇ καὶ νὰ βγῇ
κεφαλλ.*

*Ποιὰ σκύλλα μάννα τό 'λεγε, τ' ἀδέρφια δὲν πονειοῦνται;
τ' ἀδέρφια σκίζουν τὰ βουνὰ γιὰ νὰ συναντηθοῦνε
Πελοπν. (*Αργ.)*

*Τ' ἀδέρφια ὄντας σμίγουνε, τραντάφυλλ' ἀνοιμένα
Πελοπν. || Αἰνιγμ.*

*Ἦσσερ' ἀδέρφια ἀγκαλιασμένα | 'ς ἓνα σεντούκι εἶναι κλεισμένα
(καρύδι) Πελοπν. (Λακων.) || *Ἀσμ.*

*Τῷ πῶν' νὰ κλαίῃ ἢ μάννα της, ἃς κλαίῃ τῷ ἢ δική μου,
τῷ πῶν' νὰ κλαίῃ τ' ἀέρκια της, ἃς κλαίῃ τῷ τὰ δικά μου*

Κύπρ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀδέρφι Μύκ.
Τὰ πέντε Ἀδέρφια Πελοπν. Σκῦρ. Ἐννὰ Ἀδέρφια Ἀκαρναν.
Τὰ τρία τ' Ἀδέρφια Ἡπ. β) Τὸ ἕτερον πραγμάτων
ἀποτελούντων ζεύγος Στερελλ. (Αἰτωλ.): **Εμ'να μ' ἓνα
τσαρούχ', ἔχασα τ' ἀδέρφ' τ'. Ἦθρα τό 'να τσουράτ', τῶρα
ψάχνου γιὰ τ' ἀδέρφ' τ'. Ἐχασα τ' ἀδέρφ' ἀπ' τὸν σκ'λα-
ρίκι μ'. Συνών. ταίρι. γ) Ὁμοιος, ἐπὶ προσώπων ἢ
πραγμάτων Στερελλ. (Αἰτωλ.): **Ἀδέρφ' 'ς τοῦ πιρπάτ'μα
'ς τοῦ πιόμα -'ς τ'ν τέχνη. Δὲν ἔχ' ἀδέρφ' 'ς τοῦ φαεῖ αὐτεῖ-
νους. δ) Στέλεχος συμπεφυκὸς ἄλλῳ στελέχει, μάλιστα
στάχυος Θεσσ. κ. ἄ. 2) Ὁ μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ
ἐμβρύου κατὰ τὸν τοκετὸν ἀποκολληθεὶς καὶ ἐξαγόμενος
πλακοῦς Κεφαλλ. Παξ. Πελοπν. (Ὀλυμπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.):
*Δὲν ἔπρεσε ἀκόμη τ' ἀδέρφι καὶ ἡ γυναῖκα θὰ ὑποφέρει Κεφαλλ.
|| Φρ. Τὸν κοιτάει σὰν ἀδέρφι (ἀπεχθάνεται, μισεῖ αὐτόν.
Ἡ φρ. ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ πλακοῦντος νὰ ἐκθέσῃ τὴν
λεχὼ εἰς κίνδυνον, ἂν μὴ καταπέσῃ ἐγκαίρως) Κεφαλλ.
Συνών. ἀκόλουθο, ταίρι, ὕστερο. β) Ὁ ὁμφάλιος
λῶρος Κεφαλλ. Παξ.: **Ἀμα γεννήσῃ ἡ γυναῖκα, πρέπει νὰ
κόβουνε ἀπὸ τὸ παιδί τ' ἀδέρφι Παξ. 3) Φίλος, ἐταῖρος,
συνήθως ἐν προσφωνήσῃ μετ' ἄρθρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.)
Ἰων. (Κρήν.) κ. ἄ.: *Ποῦ πααίνουμι, τ' ἀδέρφ'! Ἀδριανούπ.
Τί θὰ πάρονμι, τ' ἀδέρφ'! αὐτόθι. Ἀκονι, βρὲ τ' ἀδέρφ', τί
θὰ σὶ πῶ αὐτόθι.*****

***ἀδερφιακά** ἐπίρρ. ἀδελφᾶκά Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀδερφός.

Δίκην ἀδελφῶν, ὡς προσήκει ἀδελφοῖς: **Εμοῖράξαν
ἀδελφᾶκά τὴν ἐοῖάν αὐτον* (ἐμοῖρασαν ὡς ἀδελφοὶ τὴν περι-
ουσίαν των). Συνών. ἀδερφικά, ἀδερφικᾶτα 1, ἀδερ-
φωτικά.

***ἀδερφιακὸς** ἐπίθ. ἀδελφᾶκὸς Πόντ. (Κερασ. Σάντ.
Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀδερφός.

Ὁ προσήκων ἀδελφοῖς, ἀδελφικός: **Ἀδελφᾶκὸν ἀγάπ'*
ἔσ' (ἀδελφικὴν ἀγάπην ἔχει) Χαλδ. Συνών. ἀδερφικός.

ἀδερφιδερὸς ὁ, ἀμάρτ. ἀδελφιδερὸς Καππ. (Φλογ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀδερφιδής.

Ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς, ἀνεψιός, ἀρχ.
ἀδελφιδουῖς. Συνών. ἀδερφιδής, ἀδελφοπαίδι,
ἀδερφοτέκνι, ἀδερφότεκνος.

ἀδερφιδής ὁ, ἀμάρτ. ἀδελφιδής Καππ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀδελφιδουῖς.

***ἀδερφιδερὸς**, ὁ ἰδ.

ἀδερφικά ἐπίρρ. ἀδελφικά Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.
Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀδερφικά σύννηθ. ἀδιρφικά
Θράκ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδερφικός.

Δίκην ἀδελφῶν, ὡς προσήκει ἀδελφοῖς ἔνθ' ἄν.: **Ἀδερ-
φικά ἐπεράσαμε, ὅταν ἐμέναμε 'ς τὸ ἴδιο σπίτι. Περνοῦμε
ἀδερφικά σύννηθ. Ἀδερφικά ἃς συντιζώνωμε (ὁμιλῶμεν)
Τραπ. || Φρ. Ἀδελφικά τὰ πράματα (ἃς κανονίσωμεν τὴν
διαφορὰν μας ἀδελφικῶς) Κερασ. || Ποίημ.*

*Γιὰ ν' ἀγκαλιάσῃ ἀδερφικά τὸν ἄγιο τοῦ τὸ φίλο
ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,108 (ἔκδ. Μαρασλῆ). Συνών. *ἀδερ-
φιακά, ἀδερφικᾶτα 1, ἀδερφωτικά.*

ἀδερφικᾶτα ἐπίρρ. ἀδελφικᾶτα Ζάκ. — ΑΛασκα-
ράτ. Μυστήρ. 30 ἀδερφικᾶτα Κεφαλλ. Μεγίστ. Πελοπν.
(Ἀρκαδ.) Παξ. Σῦρ. ἀδιρφ'κᾶτα Ἡπ. (Χουλιαρ.) Μακεδ.
(Καταφύγ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδερφικᾶτος.

1) Δίκην ἀδελφῶν, ὡς προσήκει εἰς ἀδελφούς ἔνθ' ἄν.:
**Ἐλα νὰ τὰ μοιράσουμε (ἢ νὰ τὰ ποῦμε) ἀδερφικᾶτα Ἀρκαδ.
Μοιράσαμε τοῦ φαεῖ μας ἀδιρφ'κᾶτα Αἰτωλ. Αὐτὲς οἱ γειτόνισ-
σες ἐζήσανε ἀδερφικᾶτα σαράντα χρόνια Παξ. Συνών. *ἀδερ-
φιακά, ἀδερφικά, ἀδερφωτικά. 2) Ὁμοῦ, μαζί,
ἀδελφωμένα ΑΛασκαράτ. ἔνθ' ἄν.: **Ἡ ἀκαμασιὰ καὶ
ἡ γύμνια ἐκεῖ ζοῦν ἀδελφικᾶτα.**

ἀδερφικᾶτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδελφικᾶτος ΑΛασκαράτ.
Στιχουργ. 41 ἀδιρφ'κᾶτους Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδερφικός καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ᾶτος.

1) Ἀδελφικός ΑΛασκαράτ. ἔνθ' ἄν.: Ποίημ.

Κάνει μὲ δαύτη ἡ 'δουσιότητά του

Χριστὸς ἀνέστη τόσο ἀδελφικᾶτο.

2) Οὐδ. πληθ. ἀδιρφ'κᾶτα οὐς., τὰ κτήματα τὰ ἀνή-
κοντα εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀδελφῶν Μακεδ. (Καταφύγ.)

Πβ. ἀδερφικός.

ἀδερφικὸν τό, Κύπρ. — Δλιπέρτ. Τζυπρ. τραγούδ. 40.

Τὸ μεσν. οὐς. ἀδελφικόν. Ἰδ. Δουκ. (λ. ἀδελφικός).
Πβ. Λαογρ. 8 (1921/5) 317.

Ἐπιληψία, σεληνιασμός: Φρ. *Ἦθρὲν τον τὸ ἀδερφικόν
του* (συνών. φρ.: *ἡθρὲν τον τὸ καλὸν τοῦ Θεοῦ*).
|| Ποίημ.

Μιὰν νύχταν 'ς τὴν αὐλήν του, ποῦ πετάχτηκεν

νὰ δῇ μὲν ποδκιαστῇ τὸ βονικόν του,

ὅ,τι τῷ ἂν ἔτυθεν, ἐσυντρομάχτηκεν,

τῷ ἔθεν νὰ πάθῃ τῷ τ' ἀδερφικόν του

(μὲν ποδκιαστῇ τὸ βονικόν = μὴπως περιπλεχθοῦν εἰς τὸ
σχοινίον τὰ πόδια τοῦ ζώου, ἔθεν = ἤθελεν) Δλιπέρτ.
ἔνθ' ἄν.

ἀδερφικός ἐπίθ. ἀδελφικός Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.
κ. ἄ.) ἀδερφικός κοιν. ἀδιρφ'κὸς Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀδελφικός.

1) Ὁ προσήκων ἢ ἀνήκων ἀδελφῷ ἢ ἀδελφοῖς κοιν.
καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): **Ἀδερφικὸ φιλεῖ, ἀδερφικῇ*

ἀγάπη, ἀδερφικὸ σπῖτι. *Mās ēδειξε ἀδερφικὴν ἀγάπην κοιν.* *Εἴπαμ' αὖτον λόγῳ ἀδελφικά, ἅμα ἐκεῖνος 'κ' ἔκ' σε μας* (τοῦ εἵπαμε λόγια ἀδελφικά, ἀλλὰ ἐκεῖνος δὲν μᾶς ἤκουσε) *Χαλδ.* || *Φρ. Τ' ἀδερφικὸ φιλεῖ γλυκύτερόν ἀπὸ τὸ μέλι Πελοπν.* (Λακων.) 2) Οὐδ. πληθ. ἀδελφικά οὐσ., τὰ κτήματα τῶν ἀδελφῶν Πόντ. (Τραπ.) β) Ὁ οἶκος, ἡ γενεὰ τῶν ἀδελφῶν πολλαχ. : *Πῆγ' ἡ νύφ' 'ς τ' ἀδερφ' κά τ'ς Χουλιαρ.*

ἀδερφῖνα ἡ, ἀδελφῖνα Θράκ. (Σηλυβρ.) ἀδερφῖνα Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ῖνα.

1) Ἡ μικρὰ ἀδελφή Θράκ. (Σηλυβρ.) 2) Ἡ ἀδελφή, θωπευτικῶς Θράκ. (Σηλυβρ.) Κάρπ. : Ἄσμ.

*Κ' ἔρχονται τρεῖς ἀδερφῖνες
νὰ μοῦ κλέψουν τοῖς σταφύλες*

Κάρπ. Πβ. ἀδερφάκι, ἀδερφέλλι.

ἀδερφίνι τό, Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφῖνα.

Ἀδελφός.

ἀδερφίτσα ἡ, ἀδελφίτσα Πόντ. (Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) — *Λεξ. Κομ.* ἀδερφίτσα Ἡπ. Μεγίστ. ἀδερφίτσα Ἡπ. Μακεδ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφή, θηλ. τοῦ ἀδερφός, καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ίτσα. Ὁ τύπ. ἀδελφίτσα καὶ μεσν. Πβ. Ἀχιλλήϊδ. N 1354 (ἔκδ. Hesselting) «τοὺς γάμους νὰ ποιήσωμεν τῆς ἡμῶν ἀδελφίτσας».

1) Ἡ μικρὰ ἀδελφή Ἡπ. Πόντ. : *Ἐναν ἀδελφίτσαν εἶχα, ἐκεῖνε πα ἐπέθανεν Πόντ.* (Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) 2) Ἡ ἀδελφή, θωπευτικῶς Ἡπ. Μακεδ. Μεγίστ. κ. ἄ. : *Ἐχον μὲν ἀδερφίτσα καὶ τὴν ἀγαπάω πολὺν Ἡπ.* || Ἄσμ.

Τρέχουν μαννίσις κὶ ρουτοῦν, ἀδερφίσις κ' ἱξιάζουν Μακεδ.

Ὡρα καλή, στραθιώτισσα, τῆς μάννας μ' ἀδερφίτσα (στραθιώτισσα = συνοδοιπόρος) Μεγίστ.

Συνών. ἀδερφῖνα, ἀδερφούδα, ἀδερφούλλα.

ἀδερφοβάρημα τό, Θράκ. ἀδερφουβάρημα Θράκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀδερφός καὶ βάρημα.

Ἡ ὑπὸ ἀδελφοῦ εἰς ἀδελφὸν προξενηθεῖσα πληγὴ θεωρουμένη κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας ὡς λίαν σοβαρὰ καὶ δυσκόλως θεραπευομένη : Ἄσμ.

Πολλοὺς γιὰ ῥαδὶς γιάτρινε κὶ ἄλλους θινὰ γιὰ τρέφου,
μ' αὐτό 'νι ἀδερφουβάρημα κὶ γιὰ τριμὸ δὲν ἔχει

Πβ. ἀδερφομαχαιρεῖα, ἀδερφοσπαθοκονταρεμός, ἀδερφοστιλεττεῖα, ἀδερφοχαντζαρεῖα, ἀδερφοχτυπημεῖα.

ἀδερφοβύζατο τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀδερφός καὶ βυζάτο.

Εἶδος φυτοῦ ἐδωδίου : *Φύλλα τοῦ ἀδερφοβύζατου.* Πβ. βυζάτο. [**]

ἀδερφοδιώχτης ὁ, Ἀθῆν. Θράκ. (Σηλυβρ.) Κρήτ. Νάξ. Πάρ. Πελοπν. (Κυπαρισσ. Μάν.) Σίφν. Σύμ. Σῦρ. Χίος κ. ἄ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀδελφός καὶ διώχτης.

1) Ὁ παῖς ὁ ἐπιφέρων θάνατον εἰς τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας Ἀθῆν. Νάξ. Πάρ. Πελοπν. (Μάν.) Σίφν. Σύμ. Σῦρ. Χίος κ. ἄ. β) Ἡ καταστρεπτικὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Θράκ. (Σηλυβρ.) Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Σῦρ. Χίος : *Ὅταν μὲν μητέρα ἔχ' ἓνα παιδί καὶ τὰ κατόπιν ποῦ γεννᾷ δὲν τῆς ζοῦν, τότε τὸ παιδί ἔχ' ἀδερφοδιώχτη καὶ τὸ καίνε 'ς τὸ φοῦρνο* (τὸ εἰσάγουν εἰς φοῦρνον μὲ μικρὰν θερμότητα. Πβ. Θράκ. 1 (1928) 406. Περὶ τῶν τοιούτων δοξασιῶν καὶ μαγγανειῶν ἰδ. ΝΠολίτ. Παραδ. 2,1285 κέξ.) Σηλυβρ. *Αὐτὸ τὸ παιδάκι ἔχει ἀδερφοδιώχτη Σῦρ. Μώρ', ἅς τον κὶ αὐτὸς ἔχει ἀδερφοδιώχτη Κρήτ. Συνών. ἡσκιος.* 2) Ἡ ὑπερκογχικὴ φλέψ ἡ κυανὴ γραμμὴ ἡ μέλαν σημεῖον μεταξὺ τῶν δύο ὀφρύων ἀποτελοῦντα τὸ γνῶρισμα τοῦ φέροντος τὸν θάνατον εἰς τοὺς ἀδελφούς παιδὸς Ἀθῆν. Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.)

ἀδερφόκας ὁ, ἀδελφόκας Καππ. ἀδερφόκας Κύμ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -όκας. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. ἀνεψιόκας, γιόκας κττ.

Ὁ ἀδελφός, θωπευτικῶς : Ἄσμ.

Κὶ ὁ σκύλλος ὁ ἀδερφόκας του χτυπᾷ μὲ τὸ πινέλι Κύμ.

Σκότωσ' τὸν ἀδελφόκα σου κ' ἔλα νὰ μὲ κερδένης Καππ.

Φέρ' καὶ τὸν ἀδελφόκα μου τὸ παραμοιάζ' ἐμένα αὐτόθ.

Πβ. ἀδερφάκι, ἀδερφέλλι.

ἀδερφοκλωνῶ Σύμ. ἀδερφοκλωνῶ Σύμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀδερφός καὶ κλώνος.

Ἐκφύω, σχηματίζω παραφυάδας, βλαστούς : *Ἐδερφοκλώνησε δὲ ἀδερφουλλάκι - ἡ σπορά.* Συνών. ἀδερφολογῶ, ἀδερφώνω.

ἀδερφοκόριτσο τό, ἀμάρτ. ἀδερφοκόριττον Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀδερφοκόρ'το Πόντ. (Ἄμισ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀδερφός καὶ κορίτσι.

1) Ἡ ἀδελφή πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοὺς ἄρρενας ἀδελφούς Πόντ. (Ἄμισ. Χαλδ.) : *Ἐχω τρία ἀδερφοκόρ'τζᾶ* Χαλδ.

2) Ἡ πρώτη ἐξαδέλφη (ἐκ τοῦ πληθ. ἀδερφοκόριτσα, τὰ κορίτσια τῶν ἀδελφῶν) Πόντ. (Κοτύωρ.) Πβ. ἀδερφοπαίδι.

ἀδερφολόγημα τό, ἀμάρτ. ἀδερφουλόγ'μα Σάμ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀδερφολογῶ.

Παραφυάς, κλάδος ἐκφυόμενος ἐκ τοῦ κυρίου κορμοῦ, ἐπὶ φυτῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν δημητριακῶν ἔνθ' ἄν. : *Οἱ κουνκῆες ἔβγαλαν ἀδερφουλουγήματα* Σάμ.

ἀδερφολογῶ, ἀδερφολογῶ Ἀθῆν. Κύθν. ἀδερφολογῶ Κύθν. ἀδερφολογῶ Ἰων. (Κρήν.) ἀδερφουλολογῶ Σάμ. ἀδερφουλολογῶ Μακεδ. (Πάγγ.) ἀδερφολογῶ Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -λογῶ, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 247 κέξ.

Ἐκφύω, συμφύω παραφυάδας ἢ βλαστούς, ἐπὶ ἀγρῶν, φυτῶν δημητριακῶν κττ. : *Ἀδερφολογᾷ τὸ σπαρμένο Ἀθῆν.* *Ἀδερφολογᾷ τὸ σπάρμα Μύκ.* *Ἀδερφουλολογῆσαν οἱ κουνκῆες* Σάμ. *Τὸν τριμηνί'κου σ'τάρ' δὲ ἀδερφουλολογᾷ* Πάγγ.

